

Obstruktif Uyku Apne Sendromu (OUAS) 'nun Klinik Evrelerinde Optik Koherans Tomografi (OKT) ve Vizual Evoked Potansiyel (VEP) ile Retina Lif Kalınlığının ve Görsel Yolların Değerlendirilmesi

¹Hikmet Yılmaz, ¹Ayşın Kısabay, ²Hüseyin Mayalı, ³Tuğba Göktaş, ¹Deniz Selçuki

¹Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Nöroloji Anabilim Dalı, Manisa

²Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Göz Anabilim Dalı, Manisa

³Celal Bayar Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Manisa

Giriş ve Amaç: Obstruktif Uyku Apne Sendromu (OUAS), uykuda tekrarlayan üst solunum yolu tıkanıklıkları nedeniyle kanda oksijen saturasyonda azalma ve uyku bölünmesi ile karakterize bir hastalık olarak tanımlanmaktadır. Retinanın optikal görüntüleme yöntemleri ile incelenmesi nörodejeneratif hastalıkların önceden tespit edilmesine katkı sağlamaktadır. Ağır OUAS ve Hafif OUAS tanısı alan (Eşlik eden başka hastalığı olmayan) 40-60 yaş arası olgularda optik koherans tomografi (OKT) incelemesi ile Retina dejenerasyonunun (Retina lif alınlığı değişiklikleri) ve VEP incelemesi ile görsel yollarda olan olası değişikliklerin değerlendirilmesi primer amacımızdır. Her iki inceleme arasında korelasyon olup olmadığını incelemek de sekonder amacımızdır

Gereç ve Yöntem: Uyku polikliniğine başvuran horlama, uykuda nefes durması, gündüz aşırı uykululuk, sabah uyanınca şaşkınlık hali yakınması ile uyku polikliniğine başvuran OUAS ön tanılı hastalara kesin tanı için rutin olarak polisomnografi (PSG) randevusu verildi. Hastalığın tanısı için apne hipopne indeksine (AHI) bakıldı. Bu çalışmamızda; CBÜ Hastanesi Nöroloji Anabilim Dalı (AD) Uyku Laboratuvarı-Uyku Polikliniğinde izlenen Hafif OUAS:(AHI:5-15), Ağır OUAS:(AHI≥30) olmak üzere olgular 2 grupta belirlendi. 30 olgu hafif horlama, 30 olgu ağır horlama ve 30 olgu da kontrol grubu olarak alındı. Tüm olgular CBÜ Nöroloji AD Nörofizyoloji ünitesinde VEP çalışması yapıldı ve VEP te latans (N75, P100, N145) ve amplitüd değerlendirildi. Tüm olgulara CBÜ Göz hastalıkları AD da genel oftalmolojik muayene (tonometri, fundus muayenesi, görme alanı muayenesi, görme keskinliği), OKT çalışması yapıldı. OKT de 4 kadran ayrı ayrı ve retinal sinir lif kalınlığı değerlendirildi. Tüm olgulara Epworth Uykululuk Skalası (ESS) uygulandı.

Sonuçlar: Ağır horlamada belirgin olmak üzere her iki grupta normal kontrol grubu ile karşılaştırıldığında retina lif kalınlığında incelmeye olduğu ve VEP te de latans uzaması olduğu ($p<0,05$) ve aralarında (VEP ve OKT bulguları) korelasyon olduğu görüldü.

Tartışma: OUAS'ın vasküler komplikasyonlarının patogeneğinde endotel disfonksiyonu oksidatif stres , inflamatuvar süreç ve otonomik disfonksiyon yer almaktadır. OUAS hastalarda hipoksemi ile birlikte vasküler dirençte artma olur, endotelin vazokonstriktör özelliği olmakta ve bu seviyede artış olmaktadır. Vazodilatasyona neden olan nitrik oksit seviyesinde de azalma olmaktadır. Bu dengenin bozulması ile birlikte hipoksi gelişerek hücre kaybı oluşmaktadır. Bu da retina kalınlığında incelmeye ve VEP'te latans uzamasına yol açmaktadır. Yapılan çalışmalarda OUAS'ın derecesi ile ilişkili olarak retinal lif kalınlığında incelmeye olduğu görülmüştür. OUAS hastalarında kontrol grubuyla kıyaslandığında retinal sinir lif kalınlığını nazal bölümünde kalınlıkta azalma olduğu görülmüştür. Çalışmamızda da ağır OUAS da daha belirgin olmak üzere her iki grupta retina lif kalınlığında azalma olduğu görülmüştür. Çalışmamızda olan VEP' teki latans uzamaları ise OUAS' a bağlı mikroangiopati ve hipoksi sonrasında ile ilişkili olarak optik sinir disfonksiyonunu göstermiştir.

Çalışmalara bakıldığında farklı çalışmalarda ve OUAS in farklı evrelerinde OKT çalışmaları yapılırken sadece bir çalışmada ağır OUAS tanısı olgularda VEP çalışması yapılmıştır. OUAS in farklı evrelerinde VEP çalışması ve VEP ile OKT arasındaki korelasyonu inceleyen ve araştıran çalışma mevcut değildir.